

Nyttårstale

Taler
Olav 5

Dato
31 desember 1983

Sted
NRK radio og fjernsyn

1 Kjære landsmenn,

på denne dag, mer enn på noen annen dag i hele året, funderer vi over det fenomen vi kaller "tid". Tid er et abstrakt begrep, men kan likevel måles. Det
5 kan være hundredelssekunder eller årtusener. Men tid er ikke ren matematikk: Timer kan forsvinne, mens et øyeblikk kan vare en evighet og en fjern barndom virke nærmere enn i går.

Tid i den enkeltes liv måles ved fødselsdager, og selv feiret jeg i år min fødselsdag
10 for åttiende gang. Mange av dere bidro til at den ble en minnerik gledesdag for meg. Dere fikk meg til å gjenkjenne, som om de var mine egne tanker, de ord som står på sokkelen til Carl Johan-statuen på Slottsplassen: "Folkets kjærlighet, min belønning". Jeg vil derfor gjerne i aften, når jeg gjennom radio og fjernsyn når frem til så mange, enda en gang takke for all vennlig oppmerksomhet i
15 anledning av min 80-årsdag.

Særlig på nyttårsaften tenker vi på de familier som sitter igjen med savnet etter en av sine nærmeste. Vi vet at tomheten kan virke stor, ja til tider grenseløs. Det er mange som føler med dere og samtidig minnes sine egne kjære som er borte.
20 Slike minner bekrefter verdien av den samhørighet som danner kjernen i familielivet og forvandler hus til hjem.

Heller ikke storsamfunnet er blitt spart for sine mørke stunder i året som er gått. Nedleggelse av virksomhet og økt arbeidsledighet har skapt problemer i bygd og
25 by, og det er liten trøst at lignende forhold også råder i andre land. Likevel kan man for første gang på nokså mange år snakke om tegn til lysere konjunkturer ute i verden og en slik utvikling vil etterhvert kunne ha en gunstig påvirkning på det næringsmessige klima i Norge. Vi må håpe at tendensen holder seg og at vi igjen går imot bedre tider.

Her hjemme har i år uerstattelige kulturminner gått tapt under flere storbranner av et slikt omfang at bare omfattende restaureringsarbeid vil kunne gjenskape de opprinnelige miljøer og deres særpreg. Andre tragedier har kostet dyrebare
35 menneskeliv i løpet av året, og nesten hver nyhetssending og hver avis bringer sin grufulle reportasje om krig og katastrofer. Heldigvis har vi såvel ved statlige bevilgninger som gjennom de frivillige organisasjoner anledning til å yde hjelp til de som er hardest rammet i andre land.

- 40 Selv om de yngre generasjoner i vårt eget land er blitt spart for krigens ødeleggelser, må det aldri herske tvil om at vi alltid vil være beredt til å kjempe for vår frihet, hvis det igjen skulle bli nødvendig. Men vi vet at det endelige mål ikke kan være annet enn fred i verden. Det at det finnes delte meninger om hvordan verdensfreden skal oppnås, må ikke røkke vår tro på fred som den
45 eneste riktige bakgrunn for sameksistens på jorden. Nobels fredspris bygger på tanken at fred ikke er noe vagt ideal, men en tvingende nødvendighet for menneskehetens fremmarsj, hvor fred og frihet går hånd i hånd.

- Verden har slett ikke stått stille i de forgangne 365 dager. Av gledelige fremskritt
50 har jeg lyst til å nevne de vellykkede hjertetransplantasjoner som er blitt utført på Rikshospitalet i høst. Disse inngrep gir håp til en kategori lidende mennesker, mange ganske unge, som hittil har hatt svært få behandlingstilbud. Jeg vil derfor gjerne gratulere de dyktige forskere, spesialister og sykepleiere med en storartet bragd. Slikt livsbejaende samarbeid, i et gjensidig tillitsforhold mellom pasienter
55 og det ansvarlige medisinske personell vil kunne føre legevitenskapen videre mot uante horisonter.

- Det er gledelig når ny teknologi viser sin menneskevennlige side. Elektronisk databehandling har gjort sitt inntog på en måte som imponerer, men av og til
60 skremmer oss. Selv om morgendagens industri opplæring, kommunikasjoner og informasjonsformidling ville være utenkelig uten EDB, er det godt å vite at vi samtidig har pålitelige kontrollinstanser som skjøtter våre fellesinteresser og personlig trygghet.

- 65 Noen snakker om "det kalde samfunnet" når de forestiller seg vår datastyrte fremtid. Jeg tror det er mer positivt å motvirke preget av det upersonlige gjennom den menneskelige varme som hver og en kan gjøre gjeldende. Alle forhold hvori det finnes hengivenhet, stabilitet og mening forhøyer livets

70 innhold og fører til en åndelig berikelse til fordel for samfunnet som helhet.
Ingen er for stor eller for liten, for ung eller for gammel, til å spille en verdifull
og nyttig rolle.

75 Til slutt vil jeg gjerne sende mine varme hilsener og gode ønsker for det nye år til
alle landsmenn hjemme og ute, på Svalbard og Jan Mayen til våre sjøfolk rundt
om i verden, og til våre væpnede styrker i Norge og i FNs fredsbevarende
tjeneste. Jeg sender også mine varmeste og vennligste tanker til våre
krigsinvalidere, og til de gamle og ensomme.

80 Måtte det nye året bringe vann til ørkenen, mat til de sultende, lys til de
mørkeste hjørner av menneskesinnet og fred til verden!

Godt Nytt År!

85 **Kilde**
www.kongehuset.no

Emner
Nyttårstale

90 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/nyttarstale-6708>

95

100

105